

мент. Ось серби, русофіли-консерватори болгаре—Моджанов, Бобчев і Кылінков. Ось народовці-польки Степ'янкій і Дмовський з Росії і Грек з Рідгером з Галичини. Ось парочка галицьких істинно-руссікіх—Дудікевич і Глобівський.

Багато серед них, а особливо перед приступом російських славянофілів, народу, з котрим, як каже мені один делегат, «дома стидно буде б сидіти за одним столом», але ще більше людей, що користуються і заслужено користуються широким поспільністю і серед свого люду і в славянському світі.

Всіх їх вібрали докуни політика, політичні заміри виграти ту чи іншу ставку чи для себе чи для власного краю.

Поруч з тими делегатами наші «общественне дѣѧтели»—Гижицький, Вергун і навіть невімір в такі часи величний Бобринський виглядають дуже мізерно.

Де-кого в тих делегатів довелось мені раніше бачити і чути, де а ким я тілько сьогодні ознайомився. В кожному слові їх, в кожному виступі світиться яскраво школа політичної шляфовки. Останній галицький москофія легко заткне за пояс любого з наших думських славянофілів як манерою говорити, так і манерою дебатувати політичні питання.

Але і в тих, кого я раніше чи в Росії чи за границею бачив, і в тих, кого вперше тепер зустрів, я не помітила вже не похідної вірі в успіх свого діла. Політичні пертурбациі в славянських справах не минули бесвідно для видатніших славянських діячів і побірників славянського.

Постарі і посивів, торік ще такий жувавий і енергічний, Крамарж. Ті заморозки, що прибили зелені, молоді сходи славянського братства, приморозили холодом і його надії. Ноткали песимізму згучали перші промови на вчорашній нараді і інших славянських делегатів.

І цей пессімізм цілком зрозумілий.

Те, що вабило й тягло до себе славянських братів в славянофільських містечках, дійсності було, як виявилось потім, мірює голодаючих людей.

В братанію з російськими славянофілами і чехи, і поляки, і серби, і болгаре шукали не лише теплих фраз і півшіх обіцянок: їм треба було заручитися політичною підтримкою урядових і близьких до уряду парламентських кругів в борботі за своїм домашнім ворогом. В Росії їх пікавали не Вергун і Філевичі—цього добреї дому хоч одбувався—їх інтересували саміт П. Століпіна та Гучкових.

Тут то зрадливе життя готовило гостям сюрприз.

Виявилось, що в Росії конституцію ще поки що не пахне, що завоювати «общественне мѣнье» ще не значить завоювати і «мѣнье» уряду, що російський уряд не від того, щоб по-славянофільствувати, але тільки доти, доки славянські симпатії і славянські справи можуть одвернути громадську думку од внутрішніх недалів.

Цілій останній рік правительство Століпіна трималось одної і тій же славянофільської політики і реагувало тільки одним манером на славянофільські демонстрації та протести російського громадянства:

— Чѣмъ бы дѣлать не тѣшилось, лишь бы не плакало!

Грабили німці Боснію і Герцеговину і наші славянофілобіці лізли на стіну з піднятими кулаками. А російський уряд їх повів свою дорогою.

Обявилася Болгарія про свою незалежність. Наші славянофи застивали «Слово во вишніх», а російський уряд піднявся своїми стежками і ствердив болгарську незалежність тільки після довгих суперечок і торгів з Туреччиною. Підійшли поляки бучу з кожного приводу, а наші міністри вели свою істинно руську лінію і на полонофільську агітацію ніякої уваги не звертали.

Але не лиш в одному безсиллі і політичній імпотенції російських славянофілів переконались брати-славяни за останній рік: безсилля ще не така біда—«бідность не порокъ». Нам страждали і зараз ще потрохи страждають і чехи, і поляки, і хорвати, і серби. З безсилля колись ще може витвориться дужа, могутня сила.

Другий «порокъ», справжній порок, відкрили прогресивні славянські круги в деяких славянофільських душах російських славянофілобіців.

Ще до недавна вони зовсім не відрізнялися Меньшікова од Мілюкова і Башмакова од Максима Ковалевського.

Після славянського конгресу вони стали пильніше придивлятися до своїх приятелів. І хоч в Празі Філевич і Вергун сиділи на пропозиції, а Мілюков і Ковалевський зовсім і носа не показали туди, але помітні братушки і на Бобринському з Маклаковим встригли досить гарно орієнтуватися. Од першого скрізь його дутій лібералізм і маргаріновий конституціоналізм коли-не коли попахувало й старим душком зацвіло підземельної кріпостної Русі. Од Гижицьких і Красовських зовсім пахло істинно-руськими кошюшкою.

І не встигли ще російські гости перебратися за пражські виногради, як по всьому фронту славянської преси почали чинити «количественний» і «качественний» аналіз російським славянофілам.

Публіцисти і поети, памфлетісти і юмористи у віршах і в прозі поста-

вались освітити перед славянським людом політичні фізіономії «славянофільствуючих росіянъ» і «славяно-любівів-славянъ же».

І зараз в славянській делегації немає ні одного вже делегата, окрім хіба галицьких невігласів, котрій не вів би одрізнити правіса од лівіси в Росії—архієпископа Антонія з Башмаковим і Соболевськими з «славянського благотворительного общества» од академіків Шахматова, Корша, М. Ковалевського, Мілюкова і ін. прогресістів.

Фразу, сказану мені одним із делегатів на зібранні в заїзді Армії і флота про Кулаковських, Соболевських, Філевичів і Вергунів—що дома стидно буде б сидіти за одним столом—може широ вістрориб би не один славянський делегат. Політика і тактика не дозволяє славянським гостям проявити відношення до наших чорногузів. Але що багато в них зуміємо згадувати свої погляди на національні справи славянських народів од поглядів Філевичів і Вергунів, в цьому ми більш ніж певні, навіть коли міркувати по враженням першого славянського дня.

Андрій Горленко.

3 газет та журналів.

** В загально-польським хорі протестів проти виділення Холмщини зі границь польського королівства взагалі, як відомо, офіційну участі і польською соціально-демократичною партією. Як у Львові та і в Кракові устроїла вона разом з усіма вищими польськими партіями протестуючі відомі, а також уряджує свої власні абори, присвячені цій справі. Для польських соціальних демократів так само, як і для всіх інших польських партій, Холмщина, це «prastara polska ziemia» (революція львівського віча), а її одрівнання це «oderganie przestarej chełmskiej dziedziny od pnia macierzystego» (революція краківського віча), «но насильству в ряді злочинів, спрово-ваних від сорвіліт на наші народи», як з пафосом вигукував соц.-дем. д-р Бобрівський на краківській вічі. Але польські соціалісти знайшли її нові «аргументи» проти виділення Холмщини, яких інші польські партії не підносять, а саме: інтерес українського народу, а також інтерес соціалізму. З цими аргументами познакомлює нас статті в чч. 136 і 137. Напротік П. і. Gubernia Chełmska, автор якої St. Os...arg вважається партією знавчим національного питання, взагалі і зокрема питанням польсько-російського польсько-українського.

Наводачи уривки з згаданої статті St. Os...arg—«Діло» помічає в писанні цього автора звичайну тактику поляків—соціалістів. Щоб ослабити противополіціальну діяльність українських партій, вони пятннують її шовінізмом, а потім в половінційної діяльності польських партій користуються для розширення польського стану posiadania». Так і тут.

Автор представляє наслідки половінційної діяльності польського рим-католицтва в Холмщині зовсім природною еволюцією і на цій підставі всіх рим-католіків Холмщини вважає поляками. Це становище характерне не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх переводити на гр.-кат. обряд! Такий був оголошений за клерикала, сівача віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого самого клерикального і віроісповідної ворожине, ворога поступу, і т. і., і т. і. Але наслідки такого характеру не тільки для Холмщини, але воно має й загальніше значення. Що, наприклад, сказали б польські соціалісти, коли б хотіли, хоча вдернати українських хлопців-латиніків при їх народності, старався б їх

бернатора. І пішла тяганина. Коли ти буде край—не відомо. А селяни голодують.

(Слово).

— Цікава промова. З Вятки таки вихав бувший губернатор князь Горчаков, якого призначено в Калугу. На обілі, який зробили, шануючи князя, чиновники і монархисти, він сказав, як пишуть „Р. В'єд.“, цікаву промову. Промову, що було надруковано в тамтешній офіційльній газеті „Вят. В'єт.“. Ось вона: „З Царської волі призначений вятським губернатором в тяжку пору, я мимоволі мусів виявити енергію і рішучість в своїй діяльності. Як гарячий кінь на скаку топче і гне на своїй дорозі піжну траву, ламає сухі і свіжі віти, так і я, в початку своєї діяльності, може, і пошкодив тому, що при авіаційних обставинах потрібувало уважного відношення, але що єще не велика біда. Головне зроблено, і те, що життєво, відродиться знову. Гарячий кінь втомився... І мені зараз потрібна, еже, потреба „гарна подорож“.

(Р. В'єд.).

З Далекого Сходу.

Післі 3-х вібрань таки заснувались в нашій Далекій Країні „Союз Михаїла Архангела“. 1-го мая має бути торжествоєві днівні відкриття союзу при участі архірея. За голову одноголосно закріплено балотировкою обрали о. Володимира Давидова. Виявилось, що тут давно вже існувало „союзъ истинно русскихъ людей“, котрий належав багато членів—найбільше з портових робітників. Є думка з'єднати згодом обидва союзи „во єдину щілью“. Найголовніші ролі граничить ті, що одержали особливу благодать через „руко положеніе“. Таким чином й на Далекому Сході російське духовенство не має думки звернутися з того шляху, яким воно діскредітує православну церкву. Владивосток—місто інтернаціональне. Тут мешкає чимало представників всіх націй, тому „союзу“ прийдеться подбати про поширення своїх ідей серед різноманітних гуртів, а це без лиха комується не обійтися.

Мені пригадується діяльність нашого духовенства серед інородців Далекого Сходу—гіляків, ороченів, гольдів, і т. п. Інородці з охотою хрестяться, бо їм за це дають сорочку і хрестик, якого вони зараз же промінюють на щось у товарищів. На другий рік ці інородці знови вибрехуються, бо ще й їх користуються. Духовенство пе все добре знає і теж задоволене, бо одного чоловіка записує пілька разів. Згадую я настриливість всіх місіонерів, котрих приходилося мені бачити в Японії. Користуючись з делькінності японців місіонері та місіонерки (ще гірше) перекручують якуси там „Осуця-сан“ в міс Амелію, або що. Але ж такої вахабістії, якою визначаються союзники під час агітації,—я ніде, ніколи не бачив. Я вже знаю тут кілька душ, котрі, щоб не втратити посади (бо начальство союзницьким) примушенні були згодитися приписати своє ім'я до членів союзу... Незабаром чекаємо союзницьких маніфестацій.

Павло Гладкий.

ПО УКРАЇНІ. У КИВІ.

♦ У українському клубі танцювальна вечірка, що призначена була на суботу, 16 мая, відбудеться в неділю, 17 мая. Початок о 8½, г. в.

♦ Українські письменники в Київі. Цим днем прибуло до Києва проф. М. С. Грушевський.

— Втора завітав до Києва відомий український новеліст М. М. Коцюбинський.

Талановитий письменник зараз почуває себе зле і че-

реє по їде за кордон на острів Ка-

при, щоб там де-який час одпочинти.

По дорозі М. М. Коцюбинський має

на думці заїхати до Львова та Чер-

нівців.—Недавно в Львові прибув

до Києва відомий український публи-

цист Михайло Лозинський.

♦ Іспит в школі М. В. Лисенка. В не-

дію 17 мая, в залі комерційної школи

Л. Н. Володкевича, (Рогнедівська,

1) в 11 годин вдень відбудеться іспит

для учнів музично-драматичної школи

М. В. Лисенка по класу співу проф.

О. О. Муравйової.

♦ Збори київського слав'янського до-

бродійного товариства. 14 мая в 1 гім-

наза відбулися збори київського слав'янського добродійного товариства.

На зборах цих голова товариства проф. Т. Д. Флоринський сказав

промову на тему: „Славянський во-

просъ въ наші дни и общеславян-

ское самосознаніе“. Крім того, він же

сказав коротенькую промову про М.

В. Гоголя в приводу століття в дні

народження великого поета. Потім прочитано було спрощовання про ді-

яльність товариства, з якого видно,

що до 1 лютого року 1909 в товари-

стві було 19 почесних членів, 7 дови-

чих і 26 діячів. Капітал товариства

досягає суми 18033 карб. 49 коп.,

на замову закордонним слав'янам,

що вчаться здобути по київських

школах, відраховано 645 карб.

♦ Новий журнал—газета. На початку

іюля в Київі під редакцією М. О.

Португалова почне виходити новий

тижневик, який присвячено буде пі-

танням, що торкаються життя серед-

ньої школи.

♦ Ревізія по селянських інституціях.

З наказу д. київського генерал-гу-

бернатора, 14 мая виїхали з Києва,

щоб зробити ревізію по деяких се-

лянських інституціях, управляемій канцелярією генерал-губернатора д. А. Н. Неверов і чиновниками особливими дорученів д. д. Чайкевич і Григоренко.

♦ В справі виборів членів Державної Ради. На останніх загальних зборах відділів київського окружного суда розглянуто було наказ міністра юстиції про те, щоб організувати комісії для виборів членів Державної Ради. Справу виборів, по наказу міністра, повинно організувати відповідно інструкції про вибори в 1-шу Держ. Думу. Членом київської губернської комісії для виборів членів Державної Ради вибрано д. Н. І. Малининського, а головами по-вітових комісій вибрано: київської—д. П. А. Луцкевича, васильківської—д. А. І. Юркевича, бердичівської—д. Г. А. Островського, радомисльської—д. К. П. Владимірова, сквирської—д. Н. А. Дубльцького, канівської—д. А. К. Лаваревського, черкаської—д. А. В. Можайського, чигиринської—д. А. М. Чечота. Діяльність своєї під виборчою комісією мають розпочати 8 мая.

♦ Тиф у Київі. За час з 3 по 9 мая в Київі заслабло на тиф 69 чол., з них 18 чол. припадає на тюрему.

♦ На пошестні хороби в Київі не дуже слабнуть люди. Останніми дніми заслабло: на вісчу—2 чол., на дифтерит—3 чол., на шкарлатину—1 чол.

♦ Дисертація. Сьогодні в 14 авідторії в університеті о 1 годині вдень лікар Ф. А. Соколов обороняє свою докторську дисертацію на тему: „О солевих вливаннях, какі методи лічення поспільств остріх кровопотерів“. Оponentами призначено: проф. А. А. Муратова, проф. В. К. Ліндемана і проф. Г. М. Малкова.

♦ Курси для фершаль. Діректор київської фершальської школи подав в губернську земську управу доклад про улаштування в Київі курсів для фершаль. В докладі, між іншим, підкреслюється, що думка про фершальські курси виникла, коли почали викладати в загальній супорядку весни підвчас слянки. Проте добрий виявив посівів не впливув на хлібні ціни, а ще навпаки—ціни чогось підскочили. Це хлібні торговці пояснюють тим, що нестало запасів, які по-вийшли ще з келихом. Істотно, що нестало запасів, які по-вийшли ще з келихом.

(Под.).

♦ З Холмщини. Людність нового губерніального числилось 758.408 душ. Тут буде: православних 304.885 душ, католиків—310.677, євреї—114.410 і інших—28.436. Таким чином католики в Холмщині буде більш ніж православних на цілих п'ять тисяч, а людей іншої віри буде поверх 142 тисяч.

♦ На жіночих медичних курсах. 14 мая зібрали професорів жіночих медичних курсів на посаду голови ради курсів, замість проф. А. А. Муратова, вибрано проф. С. П. Томашевського.

♦ В університеті. Державні іспити по „уголовному процесу“ в юридичній екзаменаційній комісії відбудуться 16 і 19 мая, починаючи з 10 годин ранку.

♦ Шлях через Царський садок. Міська управа має на меті зробити шлях через Царський садок на Набережну вулицю. Через гору Царського садка прокопано буде тунель.

♦ Сіднік тратив громовини Київ. Року 1903 Київ витратив громовини 2.146.455 кіло-утат годин, а вже року 1908 витратив майже 6.595.297 кіло-утат годин; таким чином, через 6 років трати громовини збільшилися вдвічі. Року 1903 громовину користувалося 2.238 чол., а року 1908—7.287 чол., тобто більше в 3½ рази.

♦ Переведено в лук'янівську тюрму з старокиївської часті політичну Розміровичеву.

♦ Справа про розбізьканий напад на Маріїнську сахраню. 14-го мая закінчили судове слідство по справі про напад на Маріїнську сахраню, а вчора в

ранку почав говорити прокурор.

♦ Ярмарка на Курінці. Сьогодні на Петропавловському плазу на Курінці починається традиційна сільсько-господарська ярмарка; продають та купують на ній товар, коней та ріжні сільсько-господарські речі. Ярмарка простирається на 1000 квадратних ярдов.

♦ Багаті злодії. З хут. Деревянчина, гадяцького пов., до Г. Г. З. пишуть, що там вже хвати на яких-ніхто й не подумав би, що воно—злодії. А тимчасом вони потроху працюють собі,—коли є сіна вкраде котрий на ярмарку, то жита де-небуде потягне, а то в чужого лісу дерево вяза, хоча в самого гляді—є десятник на 40 власної земельки. Одної недавно таке було. Орав один чоловік від іншої сіни вкраде котрий на ярмарку, але не дівся до ніївки і похвалилась, що батько хтів із заїздами.

♦ З Полтавщини. Як шануть пам'яті. „П. Г.“, виявив питання про

пам'яті народів, які вони зберегли від інших народів. П. Г. пишуть, що вони зберегли від інших народів, які вони зберегли від інших народів.

♦ 3 Київщини. Прохання селян до Царя. Чорносотenna газетка „За Царя и Родину“ друкує такі телеграми до Царя, в яких селяни з уманського пов. виступають проти місцевих землеустроїв.

♦ Ми, селяне с. Псярівки, уманського пов., припарадаю до нії Вашої Великості, вірної і чесної, що вони зберегли від інших народів, які вони зберегли від інших народів.

♦ На пошестні хороби в Київі не дуже слабнуть люди. Останніми дніми заслабло: на вісчу—2 чол., на дифтерит—3 чол., на шкарлатину—1 чол.

♦ 3 Катеринославщини. Лікарсько-продажові пункти. В додаток до двох одніх уже на Катеринославщині лікарсько-продажових пунктів, в перших чисел своєї місяця відкриті 72 господарям одрубними участками по постанові з'їзду мирових посередників, затвердженої губернським присутствієм, примушені нас незгодних більш як 600 господарів общинників та подворників на відлік одрубникам краю землі, де засіяна озиміна й ярина. На нашіх працівниках відкриті 72 господарям одрубними участками по постанові з'їзду мирових посередників, затвердженої губернським присутствієм, приму

